

Sprid inte invasiva främmande
arter till sjöar och vattendrag
Information till dig som fiskar

Länsstyrelsen
Norrbotten

Sprid inte invasiva främmande arter till våra sjöar och vattendrag

Risken för att invasiva främmande arter ska spridas och etablera sig i våra sjöar och vattendrag är stor. Arter kan komma in med sjöfartens barlastvatten, genom utsättningar eller som fripassagerare på exempelvis båtskrov. Flera arter har faktiskt kommit hit enbart i syfte att skapa nya möjligheter till jakt och fiske. Problemen ökar i takt med att vi reser mer, därför är det viktigt att veta vilka arter som kan bli invasiva och hur vi undviker att sprida dem.

Vad är en invasiv främmande art?

Invasiva främmande arter är djur, växter eller svampar som tagit sig till en ny plats med hjälp av människan. De invasiva främmande arterna räknas som ett av de största hoten mot biologisk mångfald eftersom de konkurrerar ut inhemska arter och skadar ekosystemen.

Bäckroding och signalkräfta är några invasiva främmande arter som idag kan hittas i norrländska vattendrag, liksom växterna vattenpest och smal vattenpest.

Viktigt att rapportera fynd

Gör en insats för den biologiska mångfalden och hindra eventuell smitta genom att rapportera in invasiva främmande arter. Rapportera in dina fynd på webben, se nedan. Kom ihåg att även mink och bisam är invasiva främmande arter och bör rapporteras.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter

www.artportalen.se
rapportera.artfakta.se/eftersokta/rappen/taxa
www.invasivaarter.nu

Vad kan jag göra för att hindra spridningen av invasiva främmande arter när jag fiskar?

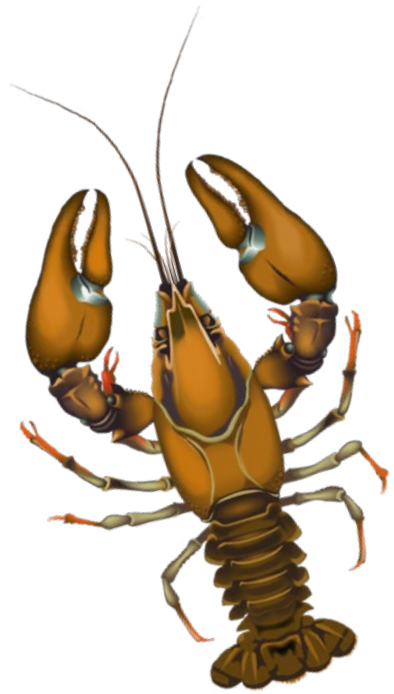
- ✓ Använd endast död betesfisk från sjön eller vattendraget du fiskar i.
- ✓ Håll aldrig ut överbliven betesfisk och mask från något annat vatten när fisketuren är över.
- ✓ Använd bara insekter och mask som du fångat i närheten av ditt fiskevatten
- ✓ Undvik fluglarver, så kallade maggots, eller annan levande agn som du köpt utomlands.
- ✓ Töm motorn på vatten, och även andra utrymmen på båten som håller vatten, när du tagit upp den.
- ✓ Töm beteshinken och släpp aldrig ut levande bete som fisk och kräftor i andra vatten än där de fångades. Undvik också att flytta levande blötdjur som insekter, musslor och sniglar.
- ✓ Rengör utrustning som dykardräkter, fiskeredskap, båtar och annan utrustning innan du flyttar dem till ett nytt vatten. Om du färdas med din båt i en kanal mellan olika vatten så tvätta den i en båtbottentvätt om möjligt.
- ✓ Torka utrustning som dykardräkter, fiskeredskap, båtar och annan utrustning innan du flyttar dem till ett nytt vatten.
- ✓ Plantera enbart växter i din trädgård eller damm som du vet finns naturligt i Sverige.
- ✓ Flytta aldrig växter eller djur mellan sjöar.

Släng **inte** tillbaka invasiva främmande arter i vattnet.
Döda dem och rapportera in fyndet.

Signalkräfta och kräftpest

Den nordamerikanska signalkräftan planterades avsiktligt ut i svenska vatten på 1960- talet för att ersätta förlorade bestånd av flodkräftan som drabbats av kräftpest. Dock visade det sig att signalkräftan själv var bärare av kräftpest, vilket lett till att flodkräftan försvunnit från många sjöar och vattendrag.

Vuxna signalkräftor har ljusa fläckar i tumgreppet på klorna och ett mer aggressivt beteende än flodkräftan.

Illustrationer: Jakob Robertsson/Typoform

Främmande laxfiskar

Hit räknas bäckröding och kanadaröding. Samtliga främmande laxfiskar har avsiktligt introducerats i Sverige för exempelvis odling och sportfiske. Dessa laxfiskar kan både sprida främmande sjukdomar och konkurrera ut våra inhemska laxarter.

Vissa av dem kan också fortplanta sig med inhemska laxarter, till exempel bäckrödingen.

Kinesisk ullhandskrabba

Ullhandskrabban sprids oavsiktligt med fartygens barlastvatten och den har stor förmåga att anpassa sig till olika miljöer. Den lever i sötvatten, men behöver saltvatten för att föröka sig. Krabban kan både sprida sjukdomar och parasiter, men även underminera strandkanter och flodbankar då den gräver och bygger gångar. Den kan även orsaka skada för fiske och vattenbruk genom att förstöra redskap och ta fångsten.

Den vuxna ullhandskrabban har ulliga klor och en rundad ryggsköld, max 10 centimeter bred, med ett vformat jack mellan ögonen.

Svartmunnad smörbult

Svartmunnad smörbult är en tålig och anpassningsbar bottenlevande fisk som klarar av att leva och föröka sig i både sött och salt vatten. Fisken har ett mycket aggressivt beteende och skrämmar bort andra fiskar från de områden den etablerar sig i. Om den kommer in i våra sjöar är risken mycket stor att den förändrar ekosystemet i sjön.

Fisken blir omkring 10 till 17 centimeter lång och är fläckigt gulgråbrun i färgen, men hannen blir helt svart med vitkantade stjärtfenor under lekperioden. Fisken har en svart fläck på bakre delen av den främre ryggen.

Vattenpest (vanlig och smal)

Vattenpest fördes in i Sverige på 1870-talet och är en vanlig växt i akvarier och dammar. Den sprids genom att små bitar av växten bryts av och sedan etablerar sig på annan plats. Den växer snabbt och kan helt täcka botten och därmed konkurrera ut andra växter som nate och slingor. Vattenpest kan även lokalt bli ett problem i exempelvis instängda vikar och småbåtshamnar.

Både vanlig och smal vattenpest bildar långa slingor med stälkar med blad som sitter i kransar av tre runt stälken. Smal vattenpest har något smalare och mer inåtböjda blad än vanlig vattenpest.

Din hjälp är viktig

Allmänhetens rapporter är avgörande för att övervaka förekomsten och spridningen av invasiva främmande arter, särskilt på nya platser.

Om fler rapporterar får myndigheter och andra aktörer bättre underlag för att planera och prioritera åtgärder för att förebygga och stoppa spridningen av invasiva främmande arter.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter

www.artportalen.se
rapportera.artfakta.se/eftersokta/rappen/taxa
www.invasivaarter.nu

Kontakt

Funderingar? Hör gärna av dig till oss.

E-post: invasivaarter.norrbottn@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-225 50 00

Tillsammans för norrbottens bästa

lansstyrelsen.se/norrbotten

Länsstyrelsen
Norrbotten